

Yrittäjyyteen vaikuttavat EU- prosessit TTM-osastolla

Yrittäjyyden neuvottelukunta 16.5.2025

Osastopäällikkö Jan Hjelt

Työllisyys ja toimivat markkinat

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Sisämarkkinat

Komissio antaa EU:n sisämarkkinastrategian 21.5.2025

- Ennakkotietojen mukaan sisämarkkinastrategialla:
- edistetään rajat ylittävää palvelujen tarjoamista ja tavaroiden liikkumista
- pyritään varmistamaan nykyisten sääntöjen kattava täytäntöönpano
- poistetaan nykyisiä sääntelyyn liittyviä hallinnollisia esteitä
- pyritään estämään uusien esteiden syntyminen.

Kilpailu 1/2

- **Kilpailupolitiikan tavoitteena on luoda ja ylläpitää sellainen toimintaympäristö, jossa yrityksillä on tasapuoliset toimintaedellytykset ja mahdollisuus menestyä osaamisen avulla**
- **Toimivan taloudellisen kilpailun turvaaminen on olennaista, sillä**
 - Se hyödyttää yhteiskuntaa, koska kilpailu tyypillisesti johtaa entistä parempien tuotteiden ja palveluiden tuottamiseen entistä edullisemmalla hinnalla
 - Se on keskeinen kannustin kehittää ja tuoda markkinoille kokonaan uusia hyödykkeitä
→Hyötyjinä ovat viime kädessä yritysten asiakkaat ja kuluttajat
- **Suomen kansallisen kilpailupolitiikan täytäntöönpanon perustana on kilpailulaki (948/2011). Kilpailulaissa on vastaavat aineelliset säännökset kuin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) artikloissa 101 ja 102 → EU-säätelyn muutoksilla on merkitystä myös kansallisesti**
 - Poikkeuksena on kilpailuneutraliteettia koskeva sääntely, joka on puhtaasti kansallista sääntelyä

Kilpailu 2/2

- **Ajankohtaista EU:n kilpailusääntelystä**

- Käynnissä on **arviointi EU:n kilpailusääntöjen soveltamista koskevien menettelysääntöjen** - eli EU:n kilpailusääntöjen täytäntöönpanoasetuksen 1/2003 ja komission menettelytapaasetuksen (773/2004) - **mahdollisesta muutostarpeesta** johtuen mm. digitalisaatiosta.
- Komissio valmistelee **suuntaviivoja määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön (SEUT 102 artikla) perustuvasta markkinoiden sulkemisesta**. Suuntaviivat on tarkoitus hyväksyä vuoden 2025 loppuun mennessä.
- Komissio käynnisti 8.5.2025 julkisen kuulemisen saadakseen palautetta meneillään olevasta **EU:n yrityskeskittymiä koskevien suuntaviivojen tarkistamisesta**. Suuntaviivoissa kuvataan komission soveltamia arviointiprosesseja. Tarkistamisessa keskitytään siihen, miten komission arviointia tulisi mahdollisesti päivittää. Kuuleminen päättyy 3.9.2025.

Ajankohtaiskatsaus hankintadirektiivien uudistukseen

16.5.2025

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Taustaa ja nostoja

- Nykyiset julkisia hankintoja koskevat direktiivit (3kpl) vuodelta 2014.
- EU tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus (28/2023) ja neuvoston päätelmät
 - Suomen kanta direktiivi uudistukseen E- kirje E 34/2024 vp (Ennakkovaikuttaminen julkisia hankintoja koskevien direktiivien uudistamiseen)
- Mario Draghin kilpailukykyraportti

Komissaariehdokas Séjournen kuuleminen: Hankintadirektiivien arviointi

Prosessista

- Direktiivien perusteellinen arviointi
- Perusteellinen julkinen kuuleminen
 - hyötyjen ja haasteiden identifioimiseksi
 - mahdollisten parannus- ja yksinkertaistamiskohteiden tunnistamiseksi
- Direktiivien arvioinnilla on korkea prioriteetti, ja samalla arvioinnille on annettava riittävästi aikaa
 - Toteutus mahdollisimman pian laadun kärsimättä

Sisällöstä

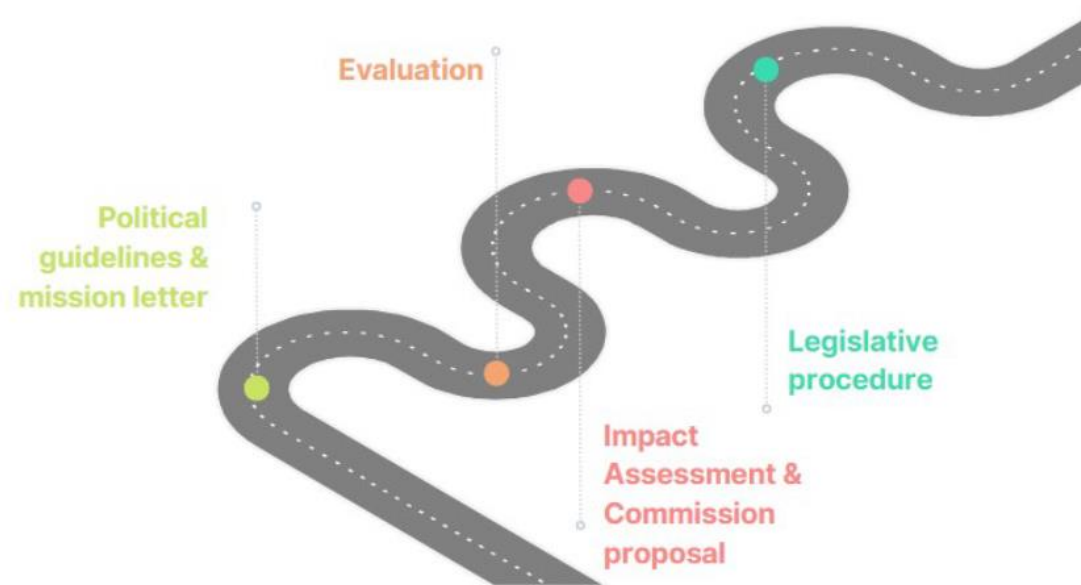
- Säännösten modernisointi kolmella keskeisellä alueella
 - Hankintojen strateginen rooli laatuvaatimusten kautta, erityisesti kestävyys, sosiaalisuus, resilienssi, cyberturvallisuus ja toimitusvarmuus
 - EU added value: strategiset teknologiat, tuotteet ja palvelut, mukaan lukien hätätilanteet
 - Nykyisten [hankinta]mekanismien yksinkertaistaminen

Komissio alustava aikataulu ja prosessi

- Julkinen kuuleminen alkuvuosi 2025
- Direktiivien uudistustarvetta koskevat selvitykset valmiiksi syksyllä 2025
- Direktiiviehdotus Q4/2026

Olemassa olevan sektorisääntelyn lisäksi myös valmisteilla sääntelyssä julkisia hankintoja koskevia esityksiä

Valtiontuista 1/2

Valtiontuet

- EU-tasoinen politiikka ja lainsäädäntö
- SEUT 107(1) artikla:
 - *"Jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellettu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan."*

Säännöt minkälaisia yrityksiä voidaan tukea ja miten

Yritystuet

- Kansallinen politiikka
 - Kansallinen lainsäädäntö
- kansallinen yrityspolitiikka päättää minkälaista yritystoimintaa Suomessa tuetaan ja kuinka paljon**

Myös termistö EU-oikeudellista, esim:

- "pk-yritys" → Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen ((EU) 651/2014) liite 1
- "vaikeuksissa oleva yritys" → nk. Pelastamis- ja rakenneuudistustuen suuntaviivojen (2014/ C 249/01) 2.2 jakso

Valtiontuista 2/2

- **Yleinen ryhmäpoikkeusasetus (EU) 651/2014**
 - Laaja soveltamisala
 - Voidaan tukea esim. koulutusta, TKI-toimintaa, kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämistä, alueellisia lentoasemia, satamia
 - Sisältää ehtoja mm. termien määrittelyjen muodossa, sekä tuen enimmäismäärien, tukimuotojen ja tuettavan toiminnan osalta
- **De minimis -asetus (EU) 2023/2831**
 - Kohdentamatonta tukea
 - Tuen enimmäismäärä tällä hetkellä 300 000 euroa / yritys / 3 vuotta
- **Erikseen räätälöidyt valtiontukisäännöt**
 - Useita erillisiä sääntökokonaisuuksia, omat erityiset tuen myönnön ehdot
 - Mm. aluetukisuuntaviivat; riskirahoitussuuntaviivat; pelastamis- ja rakenneuudistustuen suuntaviivat; sekä suuntaviivat ilmastotoimiin, ympäristönsuojeluun ja energia-alalle myönnettävälle valtiontuelle
- **Lisäksi tärkeää huomata:**
 - Komission kanssa erikseen sovittavat tuet ja tukiohjelmat edellyttävät komission ennakkohyväksyntää ennen tuen myöntämistä
 - Sääntöjenvastaisesti myönnetty tuki tulee periä tuensaajalta korkoineen takaisin
- Suomessa valtiontukea myöntävät mm. kunnat, Business Finland ja Finnvera
- Lisätietoa linkkeineen: tem.fi/eu-n-valtiontukisaantely

SME Envoy -tausta ja toiminta

- Pk-lähettiläsverkosto perustettiin vuonna 2011 osana pienyrityslain tarkistusta
- Jokainen EU-maa on nimennyt kansallisen pk-yrityslähettiläänsä
- Verkostossa mukana EU-tason yrittäjäjärjestöjen edustus (Enterprise Europe, Eurocommerce, BusinessEurope, jne)
- **Tehtävänä:**
 - Auttaa komissiota unionin nykyisen ja tulevan lainsäädännön, ohjelmien ja poliitikkojen valmistelussa ja täytäntöönpanossa
 - Tehdään selvityksiä pk-yrityksiin vaikuttavista suhdannetilanteista, vaikutetaan valmistelussa oleviin asioihin, esitetään yritysvaikutusarviointia pk-yrityksiin vaikuttavan lainsäädännön valmisteluun (SME Test), kuullaan eri maiden hyvistä käytännöistä pk-yritysten toiminnan edistämiseksi
 - Koordinoidaan näkemyksiä jäsenvaltioiden ja järjestöjen kanssa,
- Toimii komission DG GROWN yhteydessä – pj. on Hubert Gambs (Deputy Director General and SME Coordinator of DG GROW)
- SME Envoy kokousten pääsihteeri on André Meyer
- Kokoon tuu 4-5 x/vuosi (2 x Bryssel, 2 x pj maassa), Sherpa-verkosto kokoon tuu 3-4 x/vuosi

EU-maiden lähettiläiden tehtävät

- edistää pk-yritysten etuja kaikissa hallintoelimissä ja varmistaa, että "pienet ensin" -periaate sisällytetään niiden päätöksentekoon ja sääntelyehdotuksiin
- toimia pääasiallisena rajapintana komission ja kansallisten päättäjien sekä yrittäjäjärjestöjen välillä
- raportoida globaalien/EU:n taloustilanteen/energiaan/EU:n aloitteisiin jne liittyvien ilmiöiden vaikutuksista EU:n pk-yrityksiin pk-yrityspoliittisten toimien täytäntöönpanosta, tiedottaa pk-yrityspoliittikan toimista ja edistää hyvien käytäntöjen vaihtoa (EU-SME Envoy:t toimivat raporttien laatijoina, vapaaehtoisuuden perusteella)

Tehdyt selvitykset (2024-2025)

- Framework conditions for business transfers in the EU member states – final (6/2024)
- National SME Test report – final (6/2024)
- Digital Product Passport – DPP – selvitys (04/2025)
- Study on SMEs and open strategic autonomy (on-going)
- SMEs in the defence industrial ecosystem (on-going)
- VSME and LSME standards for SMEs – CSRD reporting (on-going)
- Draft technical guidance for the implementation of the Do-No-Significant-Harm Principle in EU funding (Social Climate Fund) – on-going
- SME Preparedness – on-going (Finland and Sweden)